

REFLEXION

Hälsning från herr Karon

»Vi gjorde så gott vi kunde för patienterna och jag minns inte att någon anhörig hade kritiska synpunkter ...«

Jag var jour på hjärtinfarktavdelningen på det sjukhus där jag gjorde min specialistutbildning. Det var i början på 80-talet då behandlingsmöjligheterna var mycket begränsade jämfört med dagens terapiarsenal. Trombolys hade inte slagit igenom och PCI var det ännu inte tal om. Dessbättre överlevde trots detta de allra flesta patienter med akut hjärtinfarkt som kom in på HIA. Just den här kvällen var läget dessutom ytterst gynnsamt vad gäller platstillgång. Inga patienter låg inne på HIA. När jag gick av juren nästa morgon var platstillgången oförändrat god men under den gångna natten hade sex patienter inkommit till avdelningen – alla hade dock avlidit. Naturligtvis var detta ett extremt dåligt facit även med den tidens mått.

Vi gjorde så gott vi kunde för patienterna och jag minns inte att någon anhörig hade kritiska synpunkter vare sig på vården eller resultatet av densamma. Någon dag senare låg det i postfacket en hälsning från herr Karon som tackade för hjälpen härom natten. Mina kunskaper i antik mytologi var på den tiden om möjligt ännu sämre än nu och jag funderade på vem av de anhöriga som hade varit vänlig nog att höra av sig på det här sättet. Insikten om att jag var utsatt för ett kollegialt skämt infann sig dock tämligen snabbt.

Den medicinska utvecklingen har varit dramatiskt framgångsrik på bara tre decennier. Våra behandlingsmöjligheter verkar ibland inte se begränsningar i form av hög ålder och samtidigt andra kroniska sjukdomar. Ett är dock säkert, livet har ett slut. Även om ålder i sig inte är skäl för behandlingsbegränsning måste vi våga inse att botande behandling inte alltid är möjlig. Politiker må stifta lagar och sätta de ekonomiska ramar för sjukvården men omhändertagande och behandling bestäms i mötet mellan patient och läkare.

Jan Östergren
medicinsk huvudredaktör
jan.ostergren@lakartidningen.se

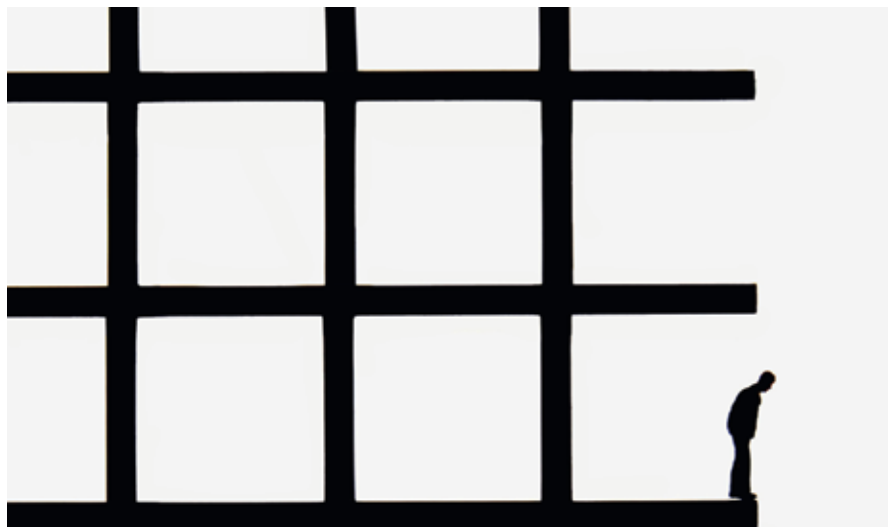

Illustration: Bernard Jaubert/IBL Bildbyrå

Alla självmord som inträffar i anslutning till sjukvården ska lex Maria-anmälas till Socialstyrelsen, men nu ska Socialstyrelsen slopa anmälningskravet. **AKTUELLT Sidan 130**

REFLEXION

123 Hälsning från herr Karon
Jan Östergren

SIGNERAT

127 Nödvändigt med vinst och kontroll
Marie Wedin, Håkan Wittgren

LT DEBATT

128 »Tobacco endgame«-strategin – etisk utmaning för läkarkåren
Göran Boëthius, Hans Gilljam

129 Apropå! Försäkringskassans regler Gravidaläkare behöver stärkt skydd
Emma Spak, Jens Ellingsen

NYHETER

130 Självmordsrapporteringen. Slopade krav på anmälan skapar oenighet

132 Regionala rapporter – synen varierar mellan regionerna

133 Ännu ingen effekt av nollvision

135 Snabba åtgärder krävs på akuten i Lund

SUS tar helhetsgrepp mot överbeläggningarna

136 Patientsäkerhet/Ärenden: Allvarliga tillstånd kan missas om triageringsrutinen frångås

KLINIK OCH VETENSKAP
KOMMENTAR

138 Svenska riktlinjer för lågriskbruk av alkohol behövs. Expertgrupp skulle kunna skapa konsensus och bra genomslag
Peter Allebeck, Erik Espman, Sven Andreasson

NYA RÖN

140 Fetma hos barn kan behandlas på barnmottagningar i öppen vård
Staffan Mårild

Trombolysprofylax ökar risken för komplikationer vid kolecystektomi
Gunnar Persson

141 Ingen effekt av hälsokontroller
Karin Sundström

Studie på avlidna soldater visar utveckling av ateroskleros
Anders Hansen

Pankreas vikt minskar vid diabetesutveckling
Anders Hansen

Handeksem drabbar främst kvinnor, och konsekvenserna för individen och samhället är långtgående. Nya data talar för att prognosen, som anses dålig, kan förbättras med ett tidigt och adekvat omhändertagande. **Sidan 145**

Foto: IBL Bildbyrå. Liten bild, foto: Kristina Wirén

142 Lägre dödlighet för överviktiga
Anders Hansen

Negativt graviditetsutfall hos kvinnor med bipolär sjukdom *Karin Sundström*

ARTIKLAR

145 Klinisk översikt Handeksem – en folksjukdom som påverkar livskvalitet och arbetsförmåga. Önskvärt med tidigare behandling och bättre uppföljning
Magnus Lindberg, Birgitta Meding, Berndt Stenberg, Åke Svensson

150 Originalstudie Etik och moralisk stress diskuteras sällan inom psykiatri. Olika syn på etiska problem bland verksamhetschefer och personal, visar enkät *Lars Kjellin, Håkan Thorsén, Jan Bäckström, Anna Wadejford, Ingemar Engström*

154 Fallbeskrivning Bronkopleural fistel behandlad med endobronkiella ventiler. Lyckosam behandling av fruktad lungkomplikation *Gerdt C Riise, Gunnar Hillerdal, Lars Ek*

159 Verktyg för klinisk forskning Att skatta behandlingseffekt *Jonatan Lindh*

DEBATT OCH BREV

163 Så nås ST-läkarnas delmål för medicinsk vetenskap på ett högkvalitativt sätt *Therese Djärv, Rickard Ljung, Jesper Lagergren*

164 Felaktigheter i artikel om PTSD
Christian Rück, Filip Arnberg

Replik: Synen på evidens behöver vidgas
Per Borgå, Suad Al-Saffar

165 Replik om Vårdval Stockholm: Ger vård åt dem som behöver *Birgitta Rydberg*

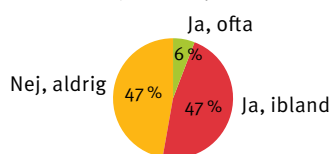
Slutreplik: En sanning med modifikation
Jan Halldin

Slutreplik om röntgenrönder: Så skönt att vi är lagliga *Peter Aspelin, Ulf Nyman*

WEBBFRÅGAN:

Händer det att du tvingas lämna svåra besked per telefon?

Se LT Debatt nr 4, sidan 69.

186 hade svarat den 21 januari kl 11.00.

Foto: Kristina Wirén

KULTUR »Jag jobbar med människor och därför blir det en del människor och känslor. Det är vackert med människor«, säger **Nadjib Kamgar**, som använder målandet för att varva ner efter stressiga dagar på vårdcentralen. Sidan 166

KULTUR

166 Aktiviteter doktors medicin mot stress *Anna Smedberg*

168 Recensioner

170 LEDIGA TJÄNSTER

172 PLATSANNONSER

185 MEDDELANDET

186 INFORMATION FRÅN LÄKARFÖRBUNDET

ENDAST PÅ WEBBEN

Fler artiklar på Läkartidningen.se

Rättelse

I artikeln »Kompetensutveckling och hållbart arbetsliv viktigt inför avtalsrörelsen«, som publicerades i Läkartidningen 2013;110(1-2):15 blev en siffra fel. Rätt ska vara att industrifacken har yrkat på löneökningar på 2,8 procent inför årets avtalsrörelse.

■ **Tipsa Läkartidningen**

Har du ett nyhetstips – ta kontakt med redaktionen! Mejla till: tipsa@lakartidningen.se
Tala om ifall du vill vara anonym!

Vetenskapliga artiklar har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens stab av vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

Organ för Sveriges läkarförbund
Box 5603, 114 86 Stockholm
Besöksadress: Östermalmsgatan 40
Telefon: 08-790 33 00
Fax: 08-20 76 19 (centralredaktion)
Webb: Läkartidningen.se
E-post: redaktionen@lakartidningen.se
annonser@lakartidningen.se
fornamn.efternamn@lakartidningen.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare:
Jonas Hultkvist 08-790 34 61

Medicinsk huvudredaktör
Jan Östergren (intermedicin) 08-790 34 31

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare
Karin Bergqvist 08-790 34 91

Tf medicinsk redaktionschef
Michael Wilczek 08-790 34 87

Webbchef
Elisabet Ohlin 08-790 34 97

Marknads- och annonsdirektör
Ulf Jansson 08-790 35 47

Medicinska redaktörer
Jon Ahlberg, docent (kirurgi, patientsäkerhet)
Anne Brynolf, med stud
Margaretha Bågedahl-Strindlund, docent (psykiatri)
Ylva Böttiger, docent (klinisk farmakologi)
Mikael Hasselgren, med dr (allmänmedicin)
Stefan Johansson, med dr (pediatrik)
Lena Marions, docent (obstetrik/gynekologi)
Carl Johan Sundberg, professor (fysiologi)

Sekretariat
Inga-Maj Lagerholm 08-790 34 11
Britt-Marie Ström 08-790 34 79

Administration/ekonomi
Yvonne Bäärnhjelm 08-790 34 74

Produktion
Marita Arvidsson (grafiker)
Mats Kardell (IT) 08-790 33 38
Bo Svensson (IT) 08-790 33 19
Grafik: Typoform (där inget annat anges)

Redaktion
Miki Agerberg (reporter, vik) 08-790 34 62
Björn Enström (webbredaktör) 08-790 34 81
Doris Francki (medicinsk redigering) 08-790 34 67
Sara Gunnarsdotter (reporter) 08-790 34 10
Sara Holfve (AD) 08-790 34 63
Gabor Hont (kultur) 08-790 34 80
Carin Jacobsson (meddelanden) 08-790 34 78
Ewa Knutsson (debatt, medicinsk redigering) 08-790 34 83
Jan Lind (debatt) 08-790 34 84
Michael Lövtrup (reporter) 08-790 35 26
Madeleine Ramberg Sundström (redigering) 08-790 34 82
Birgit Wilhelmsen (medicinsk redigering) 08-790 34 94

Marknads- och annonsavdelning
Britt-Marie Aronsson (annonskoordinator) 08-790 34 95
Irene Balsam (annonservice) 08-790 34 90
Håkan Holmén (säljare) 08-790 35 28
Eva Larsson (säljare) 08-790 35 06
Göran Sterner (säljare) 08-790 35 03

Prenumerationsavdelningen
Hélène Engström 08-790 33 41
pren@lakartidningen.se

Läkartidningen Förlag AB
Håkan Wittgren (vd)

TS-kontrollerad upplaga: 42 300 ex
ISSN: 0023-7205 (pappersutgåva)
1652-7518 (webbupplaga)

Tryckeri Sörmlands Grafiska AB

